

عنوان مقاله:

رویارویی قشقایی ها و انگلیسی ها در جنگ جهانی اول و جهت گیری حکومت مرکزی در قبال آن

محل انتشار:

همایش بین المللی فارس در جنگ جهانی اول (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسنده:

منصور نصیری طیبی - پژوهشگر

خلاصه مقاله:

مقابله ی قشقایی ها و انگلیسی ها در جنگ جهانی اول از لحاظ نظامی یکی از مهم ترین مقاومت هایی بود که در برابر تجاوز نیروهای انگلیسی به ایران صورت گرفت. منافع تجاری بریتانیا در جنوب که حجم قابل توجه ای از مبادلات تجاری آن دولت با ایران، از طریق بندر بوشهر صورت می گرفت و از مسیر جاده ی تجاری بوشهر- شیراز- اصفهان کالاهای آنان به مرکز ارسال می شد. از آن جایی که صولت الدوله به عنوان مقام رسمی ایلخان ایل قشقایی محسوب می شد، پیوسته از سوی حکومت مرکزی به عنوان مسئول برقراری امنیت در جاده های مزبور به ویژه شیراز- بوشهر منصوب می شد. روابط نه چندان مناسب صولت الدوله با انگلیسی ها، پیوسته نمایندگان سیاسی دولت مزبور را بر آن می داشت تا با برقراری ارتباط با رقبای ایلی آنان، هم چون سران ایلات بختیاری، خمسه و رقبای داخلی صولت الدوله از آنان به عنوان اهرم فشار در برابر صولت الدوله استفاده کنند. از این رو اقدامات انگلیسی ها، تا حدود زیادی از اقتدار و نفوذ سیاسی صولت الدوله می کاست و موجب می شد تا وی را به یک چهره ی ضد انگلیسی مبدل سازد. این روابط مخاصه آمیز تا جایی پیش رفت که در سال های پایانی جنگ جهانی اول منجر به رویارویی طرفین شد. در این بررسی تلاش شده است تا با بهره گیری از اسناد نو یافته به پرسش های ذیل پاسخ داده شود: 1. عدم شناسایی رسمی پلیس جنوب از سوی دولت ایران چه تأثیری بر این حرکت داشت؟ 2. جهت گیری حکومت مرکزی در قبال این حرکت چگونه بوده است؟ در سال های آغازین جنگ جهانی اول به دلیل اعلام سیاست بی طرفی از سوی دولت ایران، صولت الدوله قشقایی نیز با توجه به منصب حکومتی ایلخان گری به پیروی از سیاست مزبور پرداخت. (مابری، 1369، ص 105) بسیاری از واکنش ها در مناطق غرب و جنوب کشور با نوعی همراهی از یکی از طرفین متخاصم بر ضد دیگری همراه شد و سرنوشت نهایی آن ها نیز با نفوذ و اقتدار هر یک از قدرت های مزبور، تحت الشعاع قرار می گرفت. لیکن مبارزه و رویارویی قشقایی ها در برابر انگلیسی ها، نوع دیگری از واکنش ها بود که بدون ارتباط با رقابت قدرت ها خارجی در کشور شکل گرفت و در عین حال یکی مهم ترین و گسترده ترین مقاومت هایی از این دست محسوب می شود که جهت اعاده ی حاکمیت ملی صورت گرفته است

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/168053>

